

Tiõrv!

Satu-Maarit Frangou: Tãn podcaastest mainste eLappi- ha'ŋkõõzz ä'sstobddi tu'tkkee Minna Kõrkkõ da tu'tkkeidãhtar Satu-Maarit Frangou.

Tõt podcast kio'tt'atãll ougglõsmãtt'tõõzz pedagogiikk da vuä'pstummuš, koid oudãs ve'kke eLappi- ha'ŋkõõzzãst.

eLappi- ha'ŋkõõs lij Euroop sosiaalla teãgtõõzz, Tã'vv- Vuãđđmããdd Ely- kõõskõõzz da Tã'vv- Lãã'ddjãnnam õllškooul teãgtẽm ha'ŋkõõs, koon vie'kkin kicclã'tte raaveed olgglest pue'tti vuãđđmãtt'tõõzz tãimmjemoudldõõzzid Tã'vv- Lãã'ddjãnnam vuu'din. Ha'ŋkõõs kicclããtt kãrtteed mu'vddẽm oudãsviikkãmtaarb u'čtee'lin liã ougglõsmãtt'tõ'sse koll'jeen. Vuãmmšum taarbi vuãđast u'čtee'lid ta'rijee ä'sstobddi- vie'kk da škooultõs. Lãã'ssen raajte aavsãnji vuãžžamnalla aãrrai tuãrjjaunnãz ougglõsmãtt'tõõzz pedagoolai mõõntõõlmi da digitaal'lai neãvvai huõđđu vãlddmõ'sše. Tããvtõssãn lij šlaajãž mãtt'tõõzz stãnmõš juõ'kk årnn Tã'vv- Lãã'ddjãnnmest.

Mõõk äã'sš liã vããžnai ougglõsmãtt'tõõzz pedagogiikkast da vuä'pstummšest?

Ougglõsmãtt'tõõzz pedagogiikk da vuä'pstõs vuei'tte ta'rkstõõllãd ouddmiãrkkan ougglõsmãtt'tõõzz šlaajra'vvjõõzz kioččãmvue'jjest, kook liã raajtum OpenDigi- ha'ŋkõõzzãst kããđđa 2020. Ra'vvjõõzz ä'ne se'st mãtt'tõõttji u'čtee'li, de peãmmji vuõiggãdvuõđid. Kioččãp mãka Minna mãi'd tãk ra'vvjõõzz ä'ne se'st?

1. Vuõssmõs ra'vvjõs lij, štõ mãtt'tõõttjest lij vuõiggãdvuõtt vuãžžãd u'čtee'lest peivvsaž stãn mãttjumšeez, mãi'd tã'st hãã'le'ččik sãrnnãd?

Minna Kõrkkõ:

Ougglõsmãtt'tõs rãtkkai tãimmjemnaa'lin ä'lddmãtt'tõõzzãst. U'čtee'l i'lla fyyslõ'žžen pãã'ldast da nu'tt mãtt'tõõttãm stãnmõõžž naa'lid ålgg smiõttãd samai tãã'rkeld. Mãtt'tõõttjest lij vuõiggãdvuõtt vuãžžãd jii'jjesnallšem stãn pukin tuãrj puãrddsin. Mãtt'tõõtti stãã'ne vã'ldded va'sttõõzz jii'jjes mãttjumšest šõddãmtãã'ss meãldlain naa'lin. U'čtee'l stãã'ne da vuä'pstõ'sse lij pue'rr riãššãd jeãrbõõžž, äi'gğtaullõddum poodd , kuã'ss u'čtee'l lij mãtt'tõõtti vuãžžamnalla ouddmiãrkkan nee'tt le'be te'lfõon pããi'k.

Satu-Maarit Frangou:

2. Nu'bb ra'vvjõs lij, štõ mãtt'tõõttjest lij vuõiggãdvuõtt mainsted u'čtee'lin da vuãžžãd sããrnee'l sãrnnum maacctõs tuejjumšest. Le'čči-a tu'st juurd tã'st?

Minna Kõrkkõ:

Mãtt'tõõtti mãttjem ouddnummuž ålgg arvvlõddãd še ougglõsmãtt'tõõzzãst. Mãtt'tõõtti taarbaš mie'rrãiggsãž maacctõõzz, kãã'tt tuãrjjãd tuejjeem ouddnummuš. U'čtee'l vuãi't ouddmiãrkkan lee'd jiõčč õhttvuõđãst juõ'kk mãtt'tõõttja maacctõsmãntẽm åã'blkẽst mue'dd vuãra neã'ttlest.

Satu-Maarit Frangou:

3. Kuãlmad ra'vvjõs mãtt'tõõttjid kuõskeen lij , štõ mãtt'tõõttjest lij vuõiggãdvuõtt tobddãd koll'jed klassõhttõ'sse. Mãi'd juu'rdid tãt ra'vvjõs tu'st Minna cãunn?

Minna Kõrkkõ:

Ougglõsmãtt'tõõzzãst vuãrrvaikkõs lij mããngnalla vã'žžlab, leša uu'ccmõssãn seãmma vããžnai gu klasstuejjumšest. Mãtt'tõõttjest ålgg ougglõstuejjeem äi'gğẽn lee'd tãbđd tõ'st, štõ u'čtee'l lij suu stããnãn juõ'kkpeivvsast škooultuejjumšest da mãtt'tõõtti lij oudãs škoouklaassãs vuãzzlaž. Mãtt'tõõzz vuei'tte čõõđted nee'tt pããi'k hã't synkronallaž l. seãmmaäi'gğsãnji, le'be äãi'jest da pããi'kest pããđai l. asynkronallšãn. Asynkronallšõõzzãst mãtt'tõõzzãst u'čtee'l vuãi't vuõltteed tuejjõõzzid, liãntteed mãtt'tõsvidẽoid da mãtt'tõõtti tuejjãd tõid äãi'jpoddan, kãã'tt pue'rmõssãn šeãtt su'ne. Kuhttu nãã'lest mãtt'tõõtti ålgg vuãžžãd mãttjumšes koll'jeei stãn da maacctõõzz.

Synkronallaž ougglösmätt'töözžast lij siögg, gu âanast lij ne'ttvuâlaž, koin päärna peä'sse tuejjeed še uu'ccab ä'rttlin, nu'tt štö päärnai köskksaž ä'rttlâddmōš juätkkai še ougglösmätt'töözž poddan. Nääi't mätt'töötti peä'sse tuejjeed öhttsažtuâjj da čuä'jted nee'ttpäai'k kuei'm kuei'msteez mâi'd liâ raajjâm.

Satu-Maarit Frangou:

4. Ää'n gōs ra'vvjōōzz koll'je peämmji vuōiggâdvuōđid, l. ouddmiârkkân peämmjest lij vuōiggâdvuōtt tie'tted škooultuâjj plaanummsin ääi'jab. Mä'htt tōn tăn čōōđte'ččēk pue'rmōssân?

Minna Körkkö:

Ougglösmätt'tös oudldâstt täujja määngnallšem riäššmōōžžid piârrjin. Škooul âlgg kâ'dded tō'st, štö teäđtōs taimmai da teätt jâätt puârast škooul da doomi kōōškâst. U'čtee'l da škooul u'vddem vuä'pstōōzz â'lğge staanâd peämmji doomâst rajjum škooultuâj.

Satu- Maarit Frangou:

Nu'bben ra'vvjâ'tte, štö peämmjin lij vuōiggâdvuōtt vuäžžad teätt päärna tuejjeem o'nstummšest.

Minna Körkkö:

Mätt'töötti lâä'ssen peämmjest lij vuōiggâdvuōtt vuäžžad teätt mätt'töötti škooultuejjummšest da ougglöstuejjeem o'nstummšest. Hâ't u'čtee'lin lij še va'sttōs päärnai da nuōri mättjummšest, lij peâmmai da peämmji rool samai miârkkteei ougglōspââ'jj poddân. Peämmjest lij še lâä'jj mie'ldd öölgtōs valvvâd da kâ'dded mätt'töötti škooultuâj soojmōš. Määngin piârrjin suävtâ'lle ö'hte määng päärna da peâmmai ougglösmätt'töözž da ougglöstuâj. Tōn mäai'nest lij vääžnai, štö doomin teätte pue'res ääi'jest puō'tti peei'vi tuejjōōzzid, aunnâz- da neävvtaarbines.

Mätt'tös- šiötti lâä'ssen u'čtee'l âlgg lee'd mätt'töötti da peâmmai vuäžžamnalla škooulpeei'vi poodd. Puki mäai'nest lij čiölggsummus tōt, štö u'čtee'l teäđat juō'kēpeivvsaid online- pooddid, kuä'ss son lij vuäžžamnalla nee'tt le'be te'lfoon päai'k. Škooulâst vuäi't lee'd še kōōškōttum u'čtee'li te'lfonäi'gğ. Nääi't mätt'tööttjest lij vuei'tlvažvuōtt kōskkeed tuejjōōzzi u'vddmōōzzid le'be kōōččâd vuä'ppōōzzid tōi raajjmōōžžâst. Tât šiöttâl saagstummuš uu'ccad še škooul da doomi čârstōōttâmvuōđ da räajj staanvuōđ tâbddōs pukid vue'sspie'lid.

Satu-Maarit Frangou

5. Nuu'bbeld šlaajjra'vvjōōzz koll'je u'čtee'li vuōiggâdvuōđid, ouddmiârkkân u'čtee'lest lij vuōiggâdvuōtt ämatlō'žže staa'ne da mätt'tem tuâjjrääuha.

Minna Körkkö:

U'čtee'l tuâjjvuäittmōōžž âlgg staanâd še ougglösmätt'töözž poodd. U'čtee'lest lij vuōiggâdvuōtt vuäžžad staan tuâjjses kolleegain da škooul jâä'dtemkââ'ddest. Kollegiaallaž staan da siltteem juâkkmōš liâ vääžnai. Ougglösmätt'töözž poodd öhttsažtuâj miârkkōs pâjjan. Öhttsažtuâj vuei'tte â'lnnââ'nned ouddmiârkkân neä'ttel kōōski riäššâm persoonkâ'ddsâbbri da vee'rjete'mes vuōllsi päai'k

Satu-Maarit Frangou:

6. Mâimõssân ra'vvjõssân lij, štõ u'čtee'lest lij vuõiggâdvuõtt tobddâd koll'jed
škooulõhtto'sse. Mâi'd haa'le'ččekk tä'st peäggted?

Minna Kõrkkö:

U'čtee'lest fe'rttai lee'd tåbdd, štõ son i'lla õhttu. U'čtee'l taarbaš ämmatlaž staan kollegain,
škooul jåå'dtemkåå'ddest, de vuei'tlvânji teeknlaž staan. Šiõgg õhttsažjiõgg kâddmõš
škooulõhttoõzzâst lij samai vääžnai da škooulin lij pue'rr suåppad neå'ttel kõõski
noorõõttmõõžžid ne'ttvuålain, ko'st rä'jje sâå'jj akuutt laid kõõččmõõžžid, sagstõõllmõ'sše da
vuårrvaikktõ'sse.

Satu-Maarit Frangou:

Tät lij leämmaš miõllkiõttšaž, da täin lij aainâs veä'kk, spä'sseb samai jiånnai! Nuu'bb vuåra
sagstõõllâp lâå'ss ougglõsmätt'tõõzz pedagogiikkast, ouddmiårkkân jee'resnallšem mätt'tõõttji
vuåmmšummšest ougglõsmätt'tõõzzâst.
Spä'sseb, kuõđđu tiõrvân!